

En fælles folkeskole skal have fælles mål

Skolerådets formandskab følger i deres årlige beretning op på de seneste års anbefalinger med en række konkrete anbefalinger til, hvordan mål og redskaber kan styrkes.

Næsten hver fjerde elev mestrer ikke de basale læse-, matematik- og naturfagskompetencer, når de forlader folkeskolen. Det har betydning for alle elever i skolen, men det er primært elever med svag socio-økonomisk baggrund, der bærer konsekvenserne. Derfor kommer Skolerådet i deres årsrapport med en række anbefalinger til, hvordan skolerne får bedre støtte til en god og differentieret undervisning.

- Folkeskolen skal løftes. Der er særlig grund til at hæve ambitionerne for elevernes faglige læring, men det kan kun ske, hvis der samtidig er fokus på elevernes trivsel, motivation og alsidige udvikling. Det er nødvendigt med nye mål og en bedre støtte til skolernes undervisning, siger Skolerådets formand Jørgen Søndergaard i en kommentar til årsrapporten.

Nye læringsmål for undervisningen

Skolerådet anbefaler, at der indføres to sæt nationale læringsmål, der skal sætte rammen for, hvad der arbejdes efter - et sæt basislæringsmål og et sæt almene læringsmål. Basislæringsmålene skal sikre et niveau, så 95 procent af eleverne ved folkeskolens afslutning har et kompetenceniveau, der sætter dem i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. De almene læringsmål, der er rettet mod den store midtergruppe, skal udtrykke forventninger, der tydeliggør, hvad midtergruppen af elever skal lære. Niveauet skal fastsættes, så folkeskolen kan måle sig med de bedste i verden, når halvdelen af eleverne når de almene læringsmål. For de allerbedste elever skal skolen endvidere sætte individuelle læringsmål, så det sikres, at alle elever udfordres igennem hele skoletiden.

- Målene skal være nære og realiserbare, hvis de skal være brugbare, motiverende og enkle at følge op på. De nuværende undervisningsmål er så overordnede og omfangsrige, at det er meget svært for selv de dygtigste elever at nå målene. For de svage elever er det helt urealistisk. I dag er der mål for, hvad undervisningen skal sigte mod, men lærerne får for lidt vejledning i, hvad eleverne konkret skal kunne på hvert klassetrin for at være klædt på til udfordringerne på næste klassetrin, siger Jørgen Søndergaard.

Skolerådets formandskab understreger, at der ikke kun må fokuseres på det faglige. Elevens alsidige udvikling er ligeledes meget vigtig for elevernes muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Hvis skolens medarbejdere skal have bedre støtte til undervisningen, kræver det endvidere en række tilpasninger af de redskaber, der understøtter undervisningen. Derfor foreslår formandskabet blandt andet en revision af de vejledende læseplaner, at der udarbejdes en opgavebank, en udvikling af de nationale test og nye afgangsprøver, der skal afløse det nuværende afgangsprøvesystem

- Der må være en grundlæggende arbejdsdeling, hvor politikerne i dialog med det øvrige samfund sætter målene for, hvad eleverne skal nå i folkeskolen, mens skolens medarbejdere fastlægger pædagogikken og metoderne. Politikerne skal sikre, at skoler og kommuner har de rette redskaber, så lærerne ved, hvor de kan hente inspiration og vejledning til deres undervisning, siger Jørgen Søndergaard.

Væsentlige udfordringer for folkeskolen

- Mange elever mangler grundlæggende faglige kompetencer
- Ringe alsidige kompetencer og forældreopbakning gør ungdomsuddannelsen svær
- Folkeskolen bryder ikke negativ social arv
- Folkeskolen har uklare mål, og lærerne overlades til egen fortolkning
- 95-procent-målsætningens lange sigt gør målet vanskeligt at styre efter for skolerne
- Kommuner er ikke gode nok til at følge op med egne målsætninger
- Faglig udvikling og motivation falder i slutningen af skolegangen

Skolerådets formandskab anbefaler blandt andet

- Revision af Fælles Mål med indførelse af nationale læringsmål
- Etablering af opgavebank
- Revision af de nationale læseplaner
- De nationale test udvikles, så de gennem hele skolesystemet giver mulighed for at evaluere, om eleverne når læringsmålene
- De eksisterende afgangsprøver erstattes af to nye prøveformer: Basisprøver og projektopgaver
- At elevplaner særligt benyttes i forhold til den svageste fjerdedel og de dygtigste elever
- Der etableres en ”ventetidsgaranti” for elever med særlige behov og udsatte børn og unge